

4.6.2024

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lisärahoituksen valmisteluryhmä

Aika ti 4.6.2024 klo 14.00–16.00

Paikka Valtiovarainministeriö, kokoushuone Loppupeli, Mariankatu 9, Helsinki

Läsnä

Noora Heinonen, finanssineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö, pj
Merja Salmi, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö
Virpi Vuorinen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö
Eeva Mäenpää, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö
Andreas Blanco Sequeiros, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Eveliina Pöyhönen, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö, poistui klo 15.30
Kirsi Ruuhonen, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö
Elina Palola, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö, poistui klo 14.52
Jaana Määttä, johtava asiantuntija, sisäministeriö
Timo Aronkylä, hyvinvointialuejohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Mikko Hokkanen, konsernipalvelujen toimialajohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Kimi Korvanen, tietohallintopäällikkö, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Tiia Tuovinen, juristi, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Marianne Juosila, strategiapäällikkö, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Juri Matinheikki, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, paikalla klo 15.20 lukien
Antti Väisänen, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

1. Kokouksen avaus ja esittäytymiset

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.03. Valmisteluryhmän jäsenet esittäytyivät.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin ehdotus kokouksen asialistaksi.

3. Valmisteluryhmän tehtävät ja työskentelytavat

Puheenjohtaja selosti valmisteluryhmän tehtävät ja työskentelytavat sekä kävi läpi alustavaa aikataulusuunnitelmaa. Puheenjohtaja ehdotti valmisteluryhmälle kokousajoina 11.6., 17.6. ja 26.6. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, jäljempänä VAKE, edustajat toivat esiin kokouksissa tarvittavia asiantuntijoita ja kesälomakauden käynnistymistä. Päätettiin, että valmisteluryhmän seuraava kokous on 11.6.2024, minkä jälkeen työskentely jatkuu vasta elokuussa kesälomien jälkeen. Syksyn kokousaikatauluun palataan myöhemmin. Todettiin, että lisärahoitushakemusta koskeva päätös on mahdollinen aikaisintaan syyskuun lopussa 2024.

Vahvistettiin, että jatkossa kokouksiin järjestetään osallistumismahdollisuus sekä läsnä että etäyhteyksin.

Sovittiin, että lisärahoitushakemusta käsitellään valmisteluryhmän kokouksissa teemoittain. Rahoitusmalli on yhtenä teemana elokuussa. Puheenjohtaja korosti käsittelyn kohdistuvan ensisijaisesti lisärahoituksen edellytysten tarkasteluun. Muita käsiteltäviä teemoja ovat ainakin sosiaalihuolto, terveystalot (ml. HUS) ja pelastustoimi.

Valmisteluryhmän työskentelytapoja koskeva puheenjohtajan diaesitys sovittiin tallennettavaksi kokousaineistoon valmisteluryhmälle luotuun ns. Tiimeri-työtilaan.

4. Lisärahoitushakemuksen esittely ja yleiskäsittely

VAKEn edustajat selostivat lisärahoitushakemuksen keskeistä sisältöä. Lisärahoitusta haetaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n perusteella. VAKEn edustajat korostivat etenkin seuraavia seikkoja: hyvinvointialueen erityispiirteet, riittävien palvelujen turvaamiseksi tehty alijäämäinen (100 milj. euroa) budjetti vuonna 2023 (mahdollisesti myös vuonna 2024), 04/2024 hyväksytty uudistusohjelma (Hyvästä parempi) ja nykyisen rahoitusmallin epäoikeudenmukaisuus.

Todettiin, että valmisteluryhmän kokouksissa käydään yksityiskohtaisesti läpi jokainen lisärahoitushakemuksen liite.

Käydyssä keskustelussa nousi esiin etenkin seuraavaa:

- Hyvinvointialueiden nykyisen rahoitusmallin arviointi ja muuttaminen eivät ole valmisteluryhmän tehtäviä. Rahoitusmallia ja rahoituksen kohdentumista VAKEn osalta tullaan käsittelemään valmisteluryhmän kokouksessa elokuussa 2024.
- VAKEn vuodelle 2024 hakema 74 milj. euron lisärahoitus perustuu alueen kokonaisarvioon, jossa on otettu huomioon mm. se, mitä toimia tulisi tehdä alijäämän kattamiseksi sekä se, mikä olisi palvelutarve euromääräisesti, jotta palvelut voidaan nostaa palvelutarpeen tasolle.
- VAKEn hakemuksen liitteeseen 5 on koottu säästötoimia, joista alueella on arvioitu aiheutuvan vähiten haittaa ja joita olisi pitänyt tehdä, jos talousarviota ei olisi tehty alijäämäiseksi. Liite 5 voisi olla yksi mahdollinen skenaario. Keskustelussa todettiin, ettei liitteestä 5 kuitenkaan käy ilmi, mitkä perustulot turvatut palvelut vaarantuisivat vuonna 2024 ilman lisärahoitusta. Tunnistettiin, että jatkossa on tarpeen selvittää, miten VAKE on määritellyt riittävän palvelutason ja miksi vuotuinen yleiskatteellinen rahoitus ei olisi riittävä lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.
- VAKEn hakemuksen liitteessä 1 käytetyt tiedot ovat vuodelta 2019, koska on katsottu sen olevan vertailukelpoinen vuosi (toimintavuosi ennen koronapandemiaa). Tunnistettiin, että esitettyihin tietoihin liittyy epävarmuuksia, etenkin kustannusten kohdentumisen osalta.
- Lisärahoitusta koskeva sääntely on tarkoitettu sovellettavaksi silloin, kun yleiskatteellinen rahoitus ei riitä perustuslaissa tarkoitettujen riittävien palvelujen turvaamiseen. Lisärahoitusmenettely edellyttää palvelukohtaista arviointia: mitkä palvelut vaarantuvat, mitä toimenpiteitä on jo tehty ja mitä toimenpiteitä voidaan vielä tehdä, onko vaarantumisen syynä rahoituksen riittämättömyys vai mahdollisesti joku muu syy (esim. vaikeudet henkilöstön saatavuudessa).

5. Lisärahoitushakemuksen erityiskysymysten käsittely

Lisärahoitushakemuksen kohdevuosien osalta VM:n puolelta todettiin, että lisärahoitushakemusta arvioidaan vuoden 2024 osalta siltä osin kuin yleiskatteellinen rahoitus ei riitä perustuslaissa tarkoitettujen riittävien palvelujen järjestämiseen. Hyvinvointialueiden lisärahoitus ei ole tarkoitettu hyvinvointialueen alijäämän kattamiseen.

Asialistalla mainitut erityiskysymykset, jotka liittyivät valvontaviranomaisten huomautuksiin ja muihin mahdollisiin lisärahoitustarpeisiin, päätettiin siirtää käsiteltäviksi valmisteluryhmän myöhempiin kokouksiin.

6. Seuraavan kokouksen ajankohdasta ja käsiteltävistä aiheista päättäminen

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin ti 11.6.2024 klo 14.15–16.15. Kokouksessa käsitellään seuraavia asioita, joista kohtiin 1 ja 2 VAKEn edustajia pyydettiin toimittamaan lisätietoja:

- 1) Vuodelle 2024 haettu lisärahoitus: miksi tarvitaan ja mistä 74 milj. euroa muodostuu sekä
- 2) Miten vuodelle 2024 myönnetty yleiskatteellinen rahoitus on tähän mennessä kohdennettu ja käytetty eri palveluille (ml. kysymys, mitä toimia on jo tehty kustannusten hillitsemiseksi), huomioiden erityisesti valvontaviranomaisten huomautukset ja niitä koskevat toimenpiteet (liite 2)
- 3) Hakemuksen liitteen 5 tarkennus: mitkä palvelut tai lakisääteiset tehtävät jäisivät vuonna 2024 ilman lisärahoitusta tekemättä; mitä toimenpiteitä on jo tehty ja mitä voidaan vielä vuonna 2024 tehdä kustannusten hillitsemiseksi

7. Muut esille tulevat asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.05.